

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

Adresa nr. 4416 din data de 23.04.2024

Biroul permanent al Senatului

Domnului Mario-Ovidiu OPREA

Secretar general

Senatul României, Parlamentul României

188 / 25.04.2024

Stimate domnule secretar general,

L188/2024

Ca urmare a adresei dumneavoastră nr. 1141 din 4 martie 2024, prin care ați transmis Consiliului Superior al Magistraturii *Propunerea legislativă privind modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal (b82/26.02.2024)*, în vederea avizării, vă aducem la cunoștință că solicitarea dumneavoastră a fost analizată în ședința din data de 18 aprilie 2024 a Comisiei nr. 1 – reunită „Legislație și cooperare interinstituțională”.

Referitor la avizul solicitat, Comisia a reținut că propunerea legislativă înaintată nu privește activitatea autorității judecătorești, în sensul atribuit acestei sintagme în jurisprudența Curții Constituționale (Decizia nr. 901 din 17 iunie 2009 și Decizia nr. 3 din 15 ianuarie 2014), astfel încât aceasta nu se încadrează în categoria actelor normative care sunt supuse avizării Consiliului Superior al Magistraturii, conform dispozițiilor art. 39 alin. (3) din Legea nr. 305/2022 privind Consiliul Superior al Magistraturii.

Din perspectiva exprimării unui punct de vedere, comisia de specialitate a reținut că propunerea legislativă urmărește modificarea și completarea Legii nr. 286/2009 privind Codul penal, după cum urmează:

„1. După alin. (3) al art. 192 din Codul penal se introduce un nou alineat (4), care va avea următorul cuprins:

(4) *Uciderea din culpă ca urmare conducerii pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge sau se afla sub influența unor substanțe psihoactive se pedepsește cu închisoare de la 3 la 9 ani și interzicerea posibilității de a mai deține permis auto pe durata vieții.*

2. Alin. (1) și (3) ale art. 336 din Codul penal se modifică și vor avea următorul cuprins:

(1) *Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,30 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la 2 la 6 ani și confiscarea vehiculului.*

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

(3) Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 3 la 8 ani și interzicerea de a mai obține permisul auto.”

1. Referitor la propunerea de completare a art. 192 din Codul penal, Comisia a reținut că aceasta trebuie analizată din perspectiva reglementării actuale a infracțiunii de ucidere din culpă, prevăzută de art. 192 din Codul penal, potrivit căreia:

„Art. 192. Uciderea din culpă

(1) Uciderea din culpă a unei persoane se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

(2) Uciderea din culpă ca urmare a nerespectării dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități se pedepsește cu închisoarea de la 2 la 7 ani. Când încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune se aplică regulile privind concursul de infracțiuni.

(3) Dacă prin fapta săvârșită s-a cauzat moartea a două sau mai multor persoane, limitele speciale ale pedepsei prevăzute în alin. (1) și alin. (2) se majorează cu jumătate.”

Astfel, de lege lata, dispozițiile art. 192 alin. (2) teza I din Codul penal reglementează o variantă agravată a infracțiunii de ucidere din culpă, care presupune nerespectarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere pentru exercițiul unei profesii sau meserii ori pentru efectuarea unei anumite activități.

În ceea ce privește conducerea sub influența băuturilor alcoolice sau sub influența unor substanțe psihoactive, aspecte vizate de completarea propusă, potrivit art. 102 alin. 3 lit. a) din O.U.G. nr. 195/2002 privind circulația pe drumurile publice, republicată, „*Constituie contravenție și se sancționează cu amenda prevăzută în clasa a IV-a de sancțiuni și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile săvârșirea de către conducătorul de autovehicul, tractor agricol sau forestier ori tramvai a următoarelor fapte: a) conducerea sub influența băuturilor alcoolice, dacă fapta nu constituie, potrivit legii, infracțiune.*”

Totodată, potrivit art. 336 alin. (1) și (2) din Codul penal, „*(1) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.*

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

(2) *Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.*

Prin urmare, legislația în vigoare cuprinde dispoziții care reglementează situațiile vizate de inițiatorul propunerii legislative.

Astfel, conducerea pe drumurile publice a unui vehicul sub influența băuturilor alcoolice, dacă fapta nu constituie, potrivit legii, infracțiune, atrage reținerea variantei agravate prevăzute de art. 192 alin. (2) teza I din Codul penal.

Totodată, art. 192 alin. (2) teza a II-a din Codul penal reglementează situația în care încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune, urmând să se aplice regulile de la concursul de infracțiuni. De pildă, pentru fapta de ucidere din culpă săvârșită în condițiile de la art. 336 din Codul penal, respectiv de către conducătorul unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere, având în sânge o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge sau care se află sub influența unor substanțe psihoactive, legiuitorul a reținut concursul ideal între *uciderea din culpă* prevăzută de art. 192 alin. (2) din Codul penal și *conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe*, prevăzută de art. 336 din Codul penal.

Prin urmare, propunerea formulată nu a avut în vedere faptul că, în actuala reglementare, uciderea din culpă săvârșită concomitent cu infracțiunea de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 din Codul penal, este pedepsită mai aspru, în condițiile art. 39 din Codul penal, care reglementează concursul de infracțiuni, urmând să se stabilească pedeapsa cu închisoare pentru fiecare infracțiune, să se aplice pedeapsa cea mai grea, la care se adaugă un spor de o treime din totalul celorlalte pedepse stabilite.

Pedepsele prevăzute pentru formele simple ale infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 din Codul penal, sunt închisoarea de la 1 la 5 ani sau amenda, iar pentru forma agravată închisoarea de la 2 la 7 ani.

Prin urmare, tratamentul sancționator aplicabil în prezent ca urmare a concursului de infracțiuni determină stabilirea unor pedepse în limite apropiate de cele propuse de inițiator pentru această variantă agravată a infracțiunii.

Mai mult, Codul penal în vigoare a optat pentru varianta concursului de infracțiuni în cazul uciderei din culpă săvârșite în condițiile art. 336, considerându-se că o infracțiune din culpă nu poate absorbi o infracțiune comisă cu intenție.

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

Prin urmare, din această perspectivă, propunerea formulată nu a avut în vedere rațiunea care a stat la baza noii concepții de reglementare, iar pentru a păstra unitatea de raționament a legii ar trebui prevăzută expres aplicarea instituției concursului de infracțiuni și în situația vizată.

Lipsa unei rațiuni unitare de reglementare rezultă și din faptul că, în măsura în care va fi adoptată propunerea formulată, care nu vizează și modificarea alin. (2) al art. 192 din Codul penal, pentru orice alte situații în care încălcarea dispozițiilor legale ori a măsurilor de prevedere constituie prin ea însăși o infracțiune, s-ar aplica regulile de la concursul de infracțiuni, în condițiile textului de lege menționat, în schimb, infracțiunea propusă la art. 192 alin. (4) ar fi reglementată în mod diferit, ca infracțiune complexă.

În ceea ce privește pedeapsa complementară a *„interzicerii posibilității de a mai deține permis auto pe durata vieții”* din cuprinsul propunerii formulate la art. 192 alin. (4) și a celei privind *„interzicerea de a mai obține permisul auto”*, propusă la art. 336 a alin. (3), în primul rând, trebuie subliniată lipsa de unitate terminologică, fiind folosite sintagme diferite, care par a avea o finalitate similară, situație ce poate crea dificultăți de interpretare. În plus, din considerente ce țin de acuratețea tehnicii legislative, sintagma *„interzicerea de a mai obține permisul auto”* din cuprinsul propunerii de la art. 336 a alin. (3) din Codul penal ar trebui să fie reformulată în sensul *interzicerii dreptului de a mai obține permisul auto*.

În al doilea rând, potrivit art. 66 alin. (1) din Codul penal, *„Pedeapsa complementară a interzicerii exercitării unor drepturi constă în interzicerea exercitării, pe o perioadă de la unu la 5 ani, a unuia sau mai multora dintre următoarele drepturi: (...) i) dreptul de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță”*.

Potrivit art. 67 alin. (1) din Codul penal, aplicarea pedepsei complementare este facultativă pentru instanță, putând fi aplicată dacă pedeapsa principală stabilită este închisoarea sau amenda și instanța constată că, față de natura și gravitatea infracțiunii, împrejurările cauzei și persoana infractorului, această pedeapsă este necesară. În cazul anumitor infracțiuni, când legea prevede această pedeapsă pentru infracțiunea săvârșită, aplicarea pedepsei interzicerii exercitării unor drepturi este obligatorie [art. 67 alin. (2) din Codul penal].

Dacă, prin *interzicerea posibilității de a mai deține permis auto pe durata vieții*, intenția inițiatorului a fost de a deroga de la durata pedepsei complementare a interzicerii unor drepturi (care se poate aplica *de lege lata* pe o durată maximă de 5 ani), ar trebui să se reglementeze în mod expres această împrejurare.

Mai mult, inițiatorul ar trebui să aibă în vedere proporționalitatea unei astfel de pedepse complementare, având în vedere că, pentru infracțiuni mai grave (gravitate care se reflectă în limitele speciale de pedeapsă prevăzute de lege), pedeapsa complementară a interzicerii unor

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

drepturi este limitată temporal la 5 ani. În plus, reglementarea unor pedepse complementare cu caracter perpetuu derogă de la concepția Codului penal.

Pe de altă parte, interzicerea dreptului de a mai deține permis de conducere nu ar avea nicio finalitate, în condițiile în care s-ar putea obține, în mod legal, un permis auto în străinătate. În aceste condiții, aplicarea pedepsei complementare a interzicerii dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule este în mod incontestabil mult mai apropiată de scopul urmărit de legiuitor.

Pe de altă parte, în conformitate cu art. 114 alin. (1) din O.U.G. nr. 195/2002, republicată, „anularea permisului de conducere eliberat de autoritatea română se dispune în următoarele cazuri:

a) titularul permisului de conducere a fost condamnat printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă pentru o infracțiune care a avut ca rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, săvârșită ca urmare a nerespectării regulilor de circulație;

b) titularul permisului de conducere a fost condamnat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru infracțiunile prevăzute la art. 334, art. 335 alin. (2), art. 336, art. 337, art. 338 alin. (1) și art. 339 alin. (2) - (4) din Codul penal;

c) Abrogată de O.U.G. nr. 63/2006

d) titularului permisului de conducere i s-a aplicat, printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pedeapsa complementară a interzicerii dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. i) din Codul penal”.

Legea în vigoare reglementează și posibilitatea redobândirii permisului de conducere, art. 24 alin. (6) din O.U.G. nr. 195/2002, republicată, stabilind că „Persoana care nu deține permis de conducere și a fost condamnată, prin hotărâre judecătorească rămasă definitivă, pentru oricare dintre infracțiunile prevăzute la art. 334, art. 335 alin. (1), art. 336, art. 337, art. 338 alin. (1) și art. 339 alin. (2) - (4) din Codul penal sau pentru o infracțiune care a avut ca rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, săvârșită ca urmare a nerespectării regulilor de circulație, precum și persoana al cărei permis de conducere a fost anulat în condițiile art. 114 alin. (1) lit. a) - d) sau ale art. 115 alin. (1) au dreptul de a se prezenta la examen pentru obținerea permisului de conducere, respectiv pentru obținerea unui nou permis de conducere, după caz, dacă a intervenit una dintre situațiile următoare:

a) au trecut 6 luni de la data executării pedepsei amenzii sau a pedepsei în regim de privare de libertate;

b) a trecut un an de la data grațierii totale ori a restului de pedeapsă, de la data rămânerii definitive a hotărârii judecătorești prin care s-a dispus suspendarea executării pedepsei sub supraveghere sau de la data împlinirii termenului de prescripție a executării pedepsei;

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011

c) a intervenit amnistia;

d) interzicerea dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță, prevăzută la art. 66 alin. (1) lit. i) din Codul penal, a fost executată integral ori executarea acesteia a încetat în alt mod prevăzut de lege;

e) a intervenit reabilitarea”.

Astfel, în legislația actuală, săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 336 din Codul penal sau a unei infracțiuni care a avut ca rezultat uciderea sau vătămarea corporală a unei persoane, ca urmare a nerespectării regulilor de circulație, atrage anularea permisului de conducere, care poate fi redobândit în situațiile prevăzute de art. 24 alin. (6) din O.U.G. nr. 195/2002.

În cazul în care se urmărește instituirea un regim derogatoriu de la cazurile de redobândire a permisului de conducere, aceasta trebuie să fie clar reglementată, pentru a evita dificultățile de interpretare. Mai mult, este necesar ca propunerea legislativă să privească în mod corespunzător situațiile reglementate la art. 24 alin. (6) lit. e) din O.U.G. nr. 195/2002, în condițiile în care, *de lege lata*, interdicția obținerii unui permis de conducere/unui nou permis de conducere nu mai poate subzista după intervenirea/constatarea reabilitării judecătorești/de drept.

2. Referitor la propunerile formulate la art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal, trebuie avută în vedere reglementarea actuală a infracțiunii prevăzute de art. 336 din Codul penal, potrivit căreia:

„Art. 336 - Conducerea unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe

(1) Conducerea pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge se pedepsește cu închisoare de la unu la 5 ani sau cu amendă.

(2) Cu aceeași pedeapsă se sancționează și persoana, aflată sub influența unor substanțe psihoactive, care conduce un vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere.

(3) Dacă persoana aflată în una dintre situațiile prevăzute în alin. (1) și alin. (2) efectuează transport public de persoane, transport de substanțe sau produse periculoase ori se află în procesul de instruire practică a unor persoane pentru obținerea permisului de conducere sau în timpul desfășurării probelor practice ale examenului pentru obținerea permisului de conducere, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.”

Propunerile de modificare formulate vizează reducerea limitei alcoolemiei pentru care fapta este incriminată ca infracțiune, determinarea alcoolemiei la momentul prelevării mostrelor biologice, majorarea limitelor de pedeapsă, confiscarea vehiculului în cazul variantei

simple de la alin. (1) și interzicerea dreptului de a mai obține permisul auto în cazul variantei agravate de la alin. (3).

În primul rând, inițiatorul propune micșorarea pragului de îmbibație alcoolică de la care fapta de conducere sub influența băuturilor alcoolice constituie infracțiune, de la 0,80 g/litru alcool pur în sânge, la 0,30 g/litru alcool pur în sânge, precum și majorarea limitelor de pedeapsă stabilite de lege pentru infracțiunile prevăzute de art. 336 alin. (1) și (3) din Codul penal, de la pedeapsa închisorii de la 1 la 5 ani sau amendă (în actuala reglementare), la pedeapsa închisorii de la 2 la 6 ani în ceea ce privește forma tip a infracțiunii, și de la pedeapsa închisorii de la 2 la 7 ani (în actuala reglementare), la pedeapsa închisorii de la 3 la 8 ani în cazul formei agravate.

Astfel cum a arătat Curtea Constituțională în mod constant în jurisprudența sa, „*stabilirea limitelor de pedeapsă intră în atribuțiile organului legiuitor, reprezentând opțiunea acestuia, conform politicii penale a statului, potrivit rolului său constituțional de unică autoritate legiuitoare a țării, prevăzut la art. 61 alin. (1) din Legea fundamentală, care apreciază, în concret, în funcție de o serie de criterii, printre care și frecvența fenomenului infracțional*” (Decizia nr. 255 din 5 mai 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 789 din 9 august 2022, Decizia nr. 691 din 28 octombrie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1.233 din 28 decembrie 2021; Decizia nr. 882 din 15 decembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 397 din 15 aprilie 2021, Decizia nr. 113 din 25 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 394 din 14 mai 2020, Decizia nr. 242 din 27 aprilie 2023, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 717 din 3 august 2023). „Curtea, prin numeroase decizii, (...) a statuat, în esență, că, potrivit art. 73 alin. (3) lit. h) din Constituție, Parlamentul are competența de a reglementa prin lege organică infracțiunile, pedepsele și regimul executării acestora. În virtutea acestei prevederi constituționale, legiuitorul este liber să aprecieze atât pericolul social în funcție de care urmează să stabilească natura juridică a faptei incriminate, cât și condițiile răspunderii juridice pentru această faptă” (Decizia nr. 932 din 14 decembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 42 din 19 ianuarie 2007, Decizia nr. 318 din 18 aprilie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 400 din 9 mai 2006, Decizia nr. 242 din 27 aprilie 2023, publicată în Monitorul oficial al României, Partea I, nr. 717 din 3 august 2023).

Sub aspectul reducerii pragului de îmbibație alcoolică de la care fapta constituie infracțiune, deși politica penală a statului este de resortul autorității legislative, în exercitarea acestei competențe nu pot fi ignorate implicațiile deduse din aplicarea principiului *ultima ratio*, care beneficiază de o afirmare constantă în jurisprudența Curții Constituționale.

Din această perspectivă, relevante sunt aspectele reținute de instanța de contencios constituțional în considerentele Deciziei nr. 561 din 15 septembrie 2021 referitoare la obiecția

de neconstituționalitate a dispozițiilor art. I din Legea pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 1.076 din 10 noiembrie 2021:

„30. În continuare, Curtea reține că, în exercitarea competenței de legiferare în materie penală, legiuitorul trebuie să țină seama de principiul potrivit căruia incriminarea unei fapte trebuie să intervină ca ultim resort în protejarea unei valori sociale, ghidându-se după principiul *ultima ratio*. În jurisprudența sa, Curtea a apreciat că, în materie penală, acest principiu trebuie interpretat ca având semnificația că legea penală este singura în măsură să atingă scopul urmărit, alte măsuri de ordin civil, administrativ etc. fiind improprie în realizarea acestui deziderat. Mai mult, măsurile adoptate de legiuitor pentru atingerea scopului urmărit trebuie să fie adecvate, necesare și să respecte un just echilibru între interesul public și cel individual. Curtea a reținut că din perspectiva principiului *ultima ratio*, în materie penală nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, ci această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate, de gravitate, care să justifice sancțiunea penală (Decizia nr. 405 din 15 iunie 2016, precitată).”

În expunerea de motive sunt prezentate date referitoare la efectele alcoolului asupra conducătorilor auto, dar singurele informații oferite de surse avizate (informarea Ministerului Afacerilor Interne) se referă la o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge, prevăzută de legislația în vigoare („la mai mult de 0,8 g/l alcool pur în sânge - 960 ml bere, 400 ml vin, 120 ml spirtoase - scade capacitatea de reacție și de manevrare a autovehiculului, se dereglează răspunsul la stimulii optici și auditivi. Deși încetinește multe din funcțiile organismului, alcoolul duce la dispariția inhibitorilor, ceea ce determină deseori un comportament impulsiv și lipsa controlului, situații care pot fi fatale șoferului sau altor pasageri.”).

Astfel, s-a reținut că propunerea vizând reducerea limitei alcoolemiei pentru care fapta este incriminată ca infracțiune nu este fundamentată pe studii avizate, care să justifice această măsură.

Nu trebuie ignorat nici faptul că, *de lege lata*, conducerea sub influența băuturilor alcoolice, în situația în care conducătorul auto are o îmbibație alcoolică sub limita de 0,80 g/l alcool pur în sânge, constituie contravenție și se sancționează cu amenda și cu aplicarea sancțiunii complementare a suspendării exercitării dreptului de a conduce pentru o perioadă de 90 de zile de la săvârșirea faptei.

În aceste condiții, referitor la reducerea pragului alcoolemiei de la care fapta de a conduce un vehicul sub influența alcoolului este incriminată ca infracțiune, s-a reținut că nu poate fi justificată necesitatea unei represiuni penale în sensul urmărit prin propunerea legislativă,

având în vedere că reglementarea în vigoare oferă deja suficiente mecanisme, care, aplicate în mod corespunzător, sunt apte să asigure protejarea valorilor sociale.

În al doilea rând, spre deosebire de reglementarea în vigoare, în cazul infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) din Codul penal se propune stabilirea alcoolemiei la momentul prelevării mostrelor biologice.

Din această perspectivă, trebuie avut în vedere că, la data adoptării, Codul penal prevedea că determinarea concentrației de alcool în sânge, relevantă pentru reținerea infracțiunii prevăzute la art. 336, se face la momentul prelevării mostrelor biologice.

Prin Decizia nr. 732/2014, publicată în Monitorul Oficial nr. 69 din 27 ianuarie 2015, Curtea Constituțională a constatat că „*sintagma «la momentul prelevării mostrelor biologice» din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională, întrucât aduce atingere prevederilor constituționale ale art. 1 alin. (5) referitor la principiul respectării legilor și ale art. 20 referitor la preeminența tratatelor internaționale privind drepturile omului asupra legilor interne, raportate la prevederile art. 7 paragraful 1 referitor la legalitatea incriminării din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale. Sintagma menționată lipsește de previzibilitate norma de incriminare, în condițiile în care principiul respectării legilor și cel al legalității incriminării impun legiuitorului să legisneze prin texte suficient de clare și precise pentru a putea fi aplicate, inclusiv prin asigurarea posibilității persoanelor interesate de a se conforma prescripției legale.*

25. *Destinatarii normei penale de incriminare trebuie să aibă o reprezentare clară a elementelor constitutive, de natură obiectivă și subiectivă, ale infracțiunii, astfel încât să poată să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea normei și să își adapteze conduita potrivit acesteia. Elementul material al laturii obiective a infracțiunii reglementate de art. 336 alin. (1) din Codul penal se realizează prin acțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul pentru care legea prevede obligativitatea deținerii permisului de conducere de către o persoană care, la momentul prelevării mostrelor biologice, are o îmbibație alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge. Îmbibația alcoolică este procesul de pătrundere a alcoolului în sânge, consecința fiind provocarea unei stări de intoxicație (alcoolică). Sub aspectul urmării imediate este vorba de o infracțiune de pericol, acțiunea săvârșită punând în primejdie siguranța circulației pe drumurile publice. Fiind o infracțiune de pericol, legătura de cauzalitate dintre acțiunea ce constituie elementul material al laturii obiective și urmarea imediată rezultă din însăși materialitatea faptei și nu trebuie dovedită.*

26. *Îmbibația alcoolică se determină prin analiza toxicologică a mostrelor biologice recoltate la un moment de timp mai mult sau mai puțin îndepărtat de momentul săvârșirii infracțiunii, care este cel al depistării în trafic a conducătorului vehiculului. Condiția ca îmbibația*

alcoolică de peste 0,80 g/l alcool pur în sânge să existe la momentul prelevării mostrelor biologice plasează, astfel, consumarea infracțiunii la un moment ulterior săvârșirii ei, în condițiile în care de esență infracțiunilor de pericol este faptul că acestea se consumă la momentul săvârșirii lor. Odată cu oprirea în trafic încetează starea de pericol pentru valorile sociale ocrotite de dispozițiile art. 336 din Codul penal, astfel încât, raportat la momentul prelevării mostrelor biologice, tragerea la răspundere penală nu se justifică. Stabilirea gradului de îmbibație alcoolică și, implicit, încadrarea în sfera ilicitului penal în funcție de momentul prelevării mostrelor biologice, care nu poate fi întotdeauna imediat următor săvârșirii faptei, constituie un criteriu aleatoriu și exterior conduitei făptuitorului în vederea tragerii la răspundere penală, în contradicție cu normele constituționale și convenționale mai sus menționate.

27. Latura subiectivă a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului presupune vinovăția sub formă de intenție, care poate fi directă sau indirectă. Există intenție directă când conducătorul vehiculului prevede, ca fiind inevitabil, rezultatul faptei sale și, implicit, urmărește producerea lui prin săvârșirea acelei fapte. Există intenție indirectă când subiectul prevede rezultatul, nu îl urmărește, însă acceptă posibilitatea producerii lui. Or, modalitatea de incriminare prin acordarea de relevanță penală valorii alcoolemiei din momentul prelevării mostrelor biologice nu permite destinatarilor normei penale să prevadă consecințele nerespectării acesteia.”

Prin urmare, propunerea vizând determinarea alcoolemiei la momentul prelevării mostrelor biologice nu poate fi primită, având în vedere considerentele reținute de instanța de contencios constituțional.

În al treilea rând, se propune și confiscarea vehiculului în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) din Codul penal, aspect ce conturează instituirea unei măsuri de siguranță, deși nu există o prevedere expresă în acest sens.

Potrivit art. 107 din Codul penal, măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Măsurile de siguranță se iau față de persoana care a comis o faptă prevăzută de legea penal, nejustificată, putându-se lua și în situația în care făptuitorului nu i se aplică o pedeapsă.

De lege lata, confiscarea vehiculului în cazul săvârșirii infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe se dispune în condițiile art. 112 alin. (1) lit. b), alin. (2), alin. (3), alin. (5) și alin. (6) din Codul penal, care prevede următoarele:

„Art. 112 - Confiscarea specială

(1) Sunt supuse confiscării speciale:

(...) b) bunurile care au fost folosite, în orice mod, sau destinate a fi folosite la săvârșirea unei fapte prevăzute de legea penală, dacă sunt ale făptuitorului sau dacă, aparținând altei persoane, aceasta a cunoscut scopul folosirii lor;

(2) În cazul prevăzut în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă valoarea bunurilor supuse confiscării este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. Dacă bunurile au fost produse, modificate sau adaptate în scopul săvârșirii faptei prevăzute de legea penală, se dispune confiscarea lor în întregime.

(3) În cazurile prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c), dacă bunurile nu pot fi confiscate, întrucât nu aparțin infractorului, iar persoana căreia îi aparțin nu a cunoscut scopul folosirii lor, se va confiscă echivalentul în bani al acestora, cu aplicarea dispozițiilor alin. (2).(...)

(5) Dacă bunurile supuse confiscării potrivit alin. (1) lit. b) - e) nu se găsesc, în locul lor se confiscă bani și bunuri până la concurența valorii acestora.

(6) Se confiscă, de asemenea, bunurile și banii obținuți din exploatarea bunurilor supuse confiscării, precum și bunurile produse de acestea, cu excepția bunurilor prevăzute în alin. (1) lit. b) și lit. c).

Confiscarea specială se dispune atunci când judecătorul de cameră preliminară (sesizat în condițiile art. 549¹ din Codul de procedură penală) sau instanța de judecată apreciază că există o stare de pericol prin lăsarea în circulație a anumitor bunuri; iar prin luarea măsurii confiscării speciale se poate înlătura starea de pericol, verificându-se, de asemenea, dacă măsura de siguranță este proporțională cu scopul urmărit prin aceasta.

Revenind la propunerea legislativă, față de forma imperativă a sintagmei „se pedepsește cu închisoarea și confiscarea vehiculului”, s-ar putea interpreta că măsura propusă în ipoteza reglementată de alin. (1) a art. 336 din Codul penal este obligatorie, prin urmare judecătorul/instanța nu ar mai putea analiza condițiile prevăzute la art. 112 și art. 107 din Codul penal.

Este de precizat că legiuitorul a prevăzut cazuri de confiscare specială obligatorie – e.g., în ipoteza infracțiunilor de corupție (în cazul infracțiunii de luare de mită, art. 289 alin. (3) din Codul penal prevede că „Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”; în cazul infracțiunii de dare de mită, art. 290 alin. (5) prevede că „Banii, valorile sau orice alte bunuri oferite sau date sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”; în cazul infracțiunii de trafic de influență, art. 291 alin. (2) prevede că „Banii, valorile sau orice alte bunuri primite sunt supuse confiscării, iar când acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”; în cazul infracțiunii de cumpărare de influență, art. 292 alin. (4) prevede că

„Banii, valorile sau orice alte bunuri date sau oferite sunt supuse confiscării, iar dacă acestea nu se mai găsesc, se dispune confiscarea prin echivalent”). De asemenea, art. 16 alin. (1) din Legea nr. 143/2000 privind prevenirea și combaterea traficului și consumului ilicit de droguri prevede că „Drogurile și alte bunuri care au făcut obiectul infracțiunilor prevăzute la art. 2 - 9 se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani”, iar potrivit alin. (2) al art. 16, „Se confiscă, de asemenea, banii, valorile sau orice alte bunuri dobândite prin valorificarea drogurilor și a altor bunuri prevăzute la alin. (1) ”.

Or, în toate aceste situații în care legiuitorul a optat pentru confiscarea specială obligatorie, măsura vizează bunurile care fac obiectul infracțiunii sau bunurile dobândite prin infracțiune. În schimb, în cazul infracțiunii prevăzute la art. 336 alin. (1) din Codul penal, vehiculul respectiv reprezintă un bun folosit pentru săvârșirea infracțiunii, iar confiscarea obligatorie a acestuia, în toate cazurile, fără o apreciere a cerințelor prevăzute de lege pentru aplicarea acestei măsuri, nu poate răspunde în toate situațiile scopului urmărit de legiuitor, respectiv înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Această concluzie se impune cu atât mai mult cu cât, în cazul săvârșirii infracțiunii prevăzute de art. 336 din Codul penal, condamnarea definitivă atrage și anularea permisului de conducere și posibilitatea aplicării pedepsei complementare a interzicerii dreptului de a conduce anumite categorii de vehicule stabilite de instanță, existând astfel alte măsuri legale prin care se poate înlătura riscul săvârșirii altor fapte penale.

Obligativitatea confiscării speciale ar împiedica instanța să aprecieze asupra anumitor aspecte care au fost reglementate de lege tocmai pentru a răspunde scopului măsurii de siguranță, respectiv înlăturarea unei stări de pericol și preîntâmpinarea săvârșirii faptelor prevăzute de legea penală. Astfel, dacă măsura de siguranță este supusă analizei judecătorului/instanței de judecată conform art. 112 din Codul penal, se va aprecia dacă valoarea vehiculului condus în ipoteza reglementată de art. 336 alin. (1) din Codul penal nu este vădit disproporționată față de natura și gravitatea faptei, pentru a se dispune confiscarea în parte, prin echivalent bănesc, ținând seama de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce și de contribuția bunului la aceasta. De asemenea, prin raportare la dispozițiile art. 112 din Codul penal, judecătorul/instanța analizează dacă se impune confiscarea echivalentului în bani a vehiculului (în întregime/în parte), dacă vehiculul nu aparține infractorului, iar persoana căreia îi aparține nu a cunoscut scopul folosirii acestuia.

Necesitatea aprecierii judecătorului pentru aplicarea măsurii confiscării speciale rezultă și din considerentele reținute în Decizia nr. 18 din 12 decembrie 2005 pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție - Secțiile Unite, prin care s-a stabilit că măsura de siguranță a confiscării speciale a mijlocului de transport se va dispune, în temeiul art. 17 alin. (1) din Legea nr.

CONSILIUL SUPERIOR AL MAGISTRATURII

„Consiliul Superior al Magistraturii este garantul independenței justiției”
(art. 133 alin.1 din Constituție, republicată)

143/2000, raportat la art. 118 lit. b) teza I din Codul penal, numai în cazul în care se dovedește că acesta a servit efectiv la realizarea laturii obiective a uneia dintre modalitățile normative ale infracțiunilor prevăzute de art. 2-10 din Legea nr. 143/2000, precum și în cazul în care se dovedește că mijlocul de transport a fost fabricat, pregătit ori adaptat în scopul realizării laturii obiective a acestor infracțiuni.

În plus, propunerea formulată vizează confiscarea vehiculului doar în cazul formei simple a infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) din Codul penal, fără a face referire și la varianta agravată a infracțiunii de conducere a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe prevăzută de art. 336 alin. (3) din Codul penal.

În concluzie, date fiind toate aceste considerente, Comisia a apreciat că propunerea legislativă nu poate fi adoptată în forma propusă.

Cu deosebită considerație,

Secretar general al Consiliului Superior al Magistraturii
Judecător Andreea Simona IZIFĂ

Tel: (+40)21-311.69.32
Fax: (+40)21-311.69.37

Website: www.csm1909.ro
Email: legislatie@csm1909.ro

Calea Plevnei nr. 141B, sector 6,
cod poștal 060011